

یکپارچه سازی

سیستم گزارشگری مالی

و وضعیت آن در ایران

سید احمد سیدی*

محمد سعادت نیا**

مهناز نوجوان***

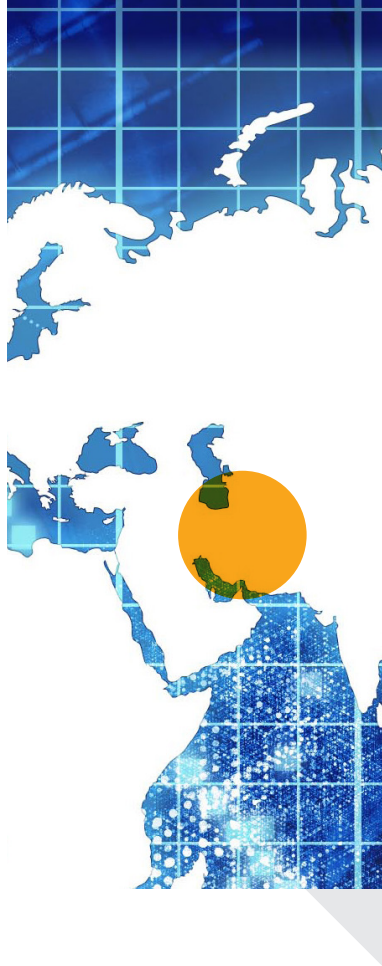
هر دو آنان کمک کند و منجر به کاهش هزینه های مؤسسات چند ملیتی در تهیه صورت های مالی و گزارشگری مالی شود. دسترسی به اطلاعات کافی و مطمئن در زمینه گزارشگری مالی برای تأمین سلامت و رشد اقتصاد ضروری است. در بازار سرمایه یکپارچه، منطق وجود مجموعه واحدی از استانداردها آشکار است. بین المللی شدن اقتصاد و ظهور سازمانها

حسابداری در سطح جهانی میسر نمی باشد. این امر با تلاش هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری (IASB) ۱ برای همسان سازی استانداردهای حسابداری بر مبنای جهانی انجام می شود.

هدف اصلی هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری، تدوین استانداردهای حسابداری بین المللی است که باید در تهیه صورت های مالی اعمال شود (والتون و همکاران، ۲۰۰۳). همچنین دستیابی به میزانی از قابلیت مقایسه نیز از اهداف استانداردهای بین المللی می باشد که به سرمایه گذاران در تصمیم گیری های

مقدمه

همسان سازی حسابداری به دنبال جمع آوری سیستم ها و رویه های حسابداری متنوع در ساختاری منظم به منظور تولید نتایج یکسان است (ساموئل و پیپر، ۱۹۸۵). طرفداران همسان سازی حسابداری اعتقاد دارند که همسان سازی واژگان، طبقه بندی، اندازه گیری و گزارشگری حسابداری، قابلیت مقایسه صورت های مالی را برای استفاده کنندگان گزارش های حسابداری در تصمیم گیری های اقتصادی افزایش می دهد (اتیکن و اسلام، ۱۹۸۴ و تن، ۱۹۹۶). بدون همسان سازی رویه ها و استانداردهای حسابداری، هرگونه همسان سازی

و کار توسعه‌پذیر (XBRL) ۳ انقلاب جدیدی در زنجیره عرضه اطلاعات ایجاد کرده است. زبان گزارشگری کسب و کار توسعه‌یافته زبان گزارشگری اینترنتی و تحت شبکه جهانی وب می‌باشد و روند و شیوه‌ای جدید از گزارشگری مالی ارائه می‌کند. هدف از به کارگیری این زبان جدید در بازار سرمایه، گزارش‌دهی یکسان صورت‌های مالی و کمک بیشتر به استفاده‌کنندگان از اطلاعات و صورت‌های مالی شرکت‌ها است (شیپوریان و احمدی، ۱۳۸۸).

هدف این مقاله، شرح بکارگیری سیستم مبتنی بر وب و بطور خاص زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته برای گزارشگری یکپارچه حسابداری برای همسان‌سازی حسابداری می‌باشد.

هماهنگ‌سازی

استانداردهای حسابداری

تقریباً چند دهه است که مسئله‌ای با عنوان هماهنگ‌سازی حسابداری در سطح جهانی مطرح شده است. هماهنگ‌سازی حسابداری به فرآیندی اشاره دارد که تلاش می‌کند تا حسابداری کشورهای مختلف تا حد ممکن مشابه شوند (هدی اسکندری، ۱۳۹۳). همسان‌سازی استانداردهای حسابرسی، فرآیندی است که موجب تسهیل جذب سرمایه‌های خارجی، بین‌المللی شدن بازارهای سرمایه و تجارت بین‌المللی می‌شود. به منظور افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی، مغایرت‌های موجود در استانداردهای حسابداری در سطح بین‌المللی شناسایی و مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند. حسابداری بین‌المللی، مجموعه‌ای از اصول پذیرفته شده حسابداری است که دامنه آن به سراسر جهان کشیده می‌شود

(ویرپچ، ۱۹۷۱). با تند شدن آهنگ جهانی شدن کسب و کار نیاز به استانداردهای

ارتباط مالی شرکت‌ها با ذینفعان با سرعت فزاینده به سمت استفاده از اینترنت و وب در حال تغییر است. نیز اطلاعات موجود در وب سایت کشورها اطلاعات مالی شرکت با توجه به اندازه شرکت‌ها و ضریب توسعه کشورها می‌باشد به عنوان نمونه ۹۹ درصد از ۵۰۰ فورچون ۲ دارای وب سایت‌اند و ۹۴ درصد از اطلاعات این سایت‌ها شامل اطلاعات مالی می‌باشد (احمد پور، باقریان و باقریان، ۱۳۸۸). امروزه استفاده از شبکه اینترنت و مرورگرهای اینترنتی این امکان را به وجود آوردند تا گزارش‌های مالی به صورت برخط در دسترس باشد. نظر به اینکه ارائه اطلاعات معتبر و به موقع و قابل مقایسه برای حمایت از سرمایه‌گذاران برای کمک در فرآیند تصمیم‌گیری و همچنین داشتن بازار سرمایه کارا، مهم می‌باشد، این هدف با پیدایش فناوری‌هایی مانند اینترنت و خدمات مرتبط چون گزارشگری برخط از طریق وب ممکن شده است (باقریان کاسگری، ۱۳۸۶). گزارشگری مالی تحت وب وبه طور خاص زبان گزارشگری کسب

و اتحادیه‌های جهانی ایجاب می‌کند که تفاوت بین استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی از میان برداشته شود. تدوین استانداردهای همسان و ساده موجب کاهش هزینه‌های مرتبط با گزارشگری مالی شده و تقاضا برای آن استانداردها را افزایش می‌دهد. بازارهای تجاری و استفاده‌کنندگان اطلاعات تجاری به تمهیدات و شرایطی احتیاج دارند تا شفافیت مراحل گزارشگری را افزایش دهند، زیرا امروزه گزارشگری تجاری با انبوهی از مشکلات مانند ناکارایی، تجزیه و تحلیل نامناسب، انتشار نامناسب اطلاعات تجاری در بین استفاده‌کنندگان روبرو است. بنابراین دستیابی به سامانه گزارشگری تجاری مناسب برای حل مسائل و ناکارایی‌ها، بسیار مهم است. فقدان وجود استاندارد، در ساختار و شکل اطلاعات و همچنین تنوع روش‌های حسابداری بخش‌های مختلف جهان موجب بروز مشکل در تجارت جهانی می‌شود. در صورت استفاده از استانداردهای یکنواخت گزارشگری مالی، به سادگی می‌توان وضعیت مالی شرکت‌های سراسر دنیا را با یکدیگر مقایسه کرد (استفانو و همکاران، ۲۰۱۰).

موج تازه و پرسرعت فناوری اطلاعات و ارتباطات همه عرصه‌ها را در بر می‌گیرد، حرفه حسابداری شاید بیشتر از دیگران در معرض برخورداری از امکانات محیط جدید باشد، تلاش‌های دهه‌های اخیر سبب شده تا فضای تازه و اثربخش‌تری برای گزارشگری مالی فراهم شود (عرب مازاریزدی، ۱۳۸۳). با رشد اینترنت و استفاده از فناوری وب، آینده تجارت جهانی به طور اساسی در حال تغییر است. این تحول عظیم و بنیادی اگرچه ممکن است بزرگ‌تر از انقلاب صنعتی نباشد ولی اهمیتش کمتر از آن نیست (پاتل و کارسی، ۲۰۰۰). با توجه به هزینه‌های پایین و سهولت دسترسی بین‌المللی از طریق اینترنت و وب، روش

بین‌المللی حسابداری افزایش یافته است (اسکات، ۱۳۸۸). تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی در چند دهه گذشته با سرعت فوق‌العاده زیادی توسعه یافته است و حرفه حسابداری به سوی بین‌المللی شدن حرکت کرده است (شباهنگ، ۱۳۸۲). تشکیل کمیته استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) بخشی از پدیده یکپارچه و جهانی‌شدن فعالیت‌های اقتصادی است (اسکات، ۱۳۸۸). یکنواختی و روش‌های حسابداری، هماهنگی و کارایی را افزایش می‌دهد. کمیته استانداردهای بین‌المللی حسابداری، نقش با اهمیتی را در یکنواخت کردن استانداردهای حسابداری در جهان ایفا می‌کند (شباهنگ، ۱۳۸۲). دسترسی به اطلاعات کافی و مطمئن در زمینه گزارشگری مالی برای تأمین سلامت و رشد اقتصاد ضروری است. امروزه همه با این موافقت که همسان‌سازی استانداردهای بین‌المللی در اقتصاد جهانی ضروری است. دست‌کم از جنبه نظری این توافق وجود دارد که داشتن مجموعه واحدی از استانداردهای باکیفیت بالا، به سود سرمایه‌گذاران است و از هزینه‌های اداری برای دسترسی به بازارهای سرمایه در سراسر جهان می‌کاهد. در بازار سرمایه یکپارچه، منطقی وجود مجموعه واحدی از استانداردها آشکار است، زیرا این مجموعه واحد، مقایسه‌پذیری و درک گزارشگری مالی را کارتر می‌سازد.

پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) بنا به دلایل گوناگونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دلیل اول اینکه، توسعه سریع

بازارهای سرمایه بین‌المللی باعث شده تا نقش بازارهای مالی برجسته و نحوه افشای اطلاعات به بازار مسأله اساسی در اطمینان از کارایی بازار تلقی شود. دلیل دوم، رشد روزافزون شرکت‌های چندملیتی است و این موضوع که اطلاعات متحدالشکل و قابل اتکا به بازار ارائه شود (دیگی و همکاران، ۲۰۰۴). در صورت استفاده از استانداردهای یکنواخت گزارشگری مالی، به سادگی می‌توان وضعیت مالی شرکت‌های سراسر دنیا را با یکدیگر مقایسه کرد (استفانو و همکاران، ۲۰۱۰). استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نسبت به استانداردهای ملی، دقت و جامعیت بیشتری دارد (فروغی، ۱۳۸۸). از مزایای مهم استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌توان به افزایش قابلیت مقایسه، ارتقای کیفیت گزارشگری مالی، صرفه‌جویی در زمان و هزینه اشاره کرد. رشد تجارت بین‌المللی و جریان‌های سرمایه و پیوستگی اقتصادی فزاینده طی دهه‌های اخیر، منجر به تمایل هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری در میان کشورها شده است، در نتیجه تعداد زیادی از کشورها استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی حسابداری را پذیرفته‌اند.

هم اکنون بیش از ۱۰۰ کشور استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را به طور کامل پذیرفته‌اند یا اینکه استفاده از آن را مجاز شناخته‌اند. سازمان‌های بین‌المللی، برای ارزیابی پروژه‌ها و اعطای وام، بورس‌های خارجی برای درک بهتر از صورت‌های مالی کشورهای مختلف و امکان مقایسه آن‌ها بدون صرف هزینه و زمان زیاد به معیار مشترک و هماهنگ نیاز دارند که استانداردهای بین‌المللی توانسته است این نیاز را تأمین کند و عملاً تبدیل به زبان مشترک گزارشگری مالی شود (رحمانی و علیپور، ۱۳۸۹). اولین مطلبی که در جذب سرمایه‌گذار برون‌مرزی مطرح است ارائه اطلاعات قابل فهم و در دسترس است. بنابراین وجود استانداردهای یکسان در گزارشگری مالی الزام‌آور می‌باشد. در این راستا، تمام کشورهای دنیا به اجماع رسیده‌اند که از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده کنند (میربلوک و انوشه، ۱۳۹۲). هماهنگ‌سازی رویه‌های حسابداری نخست در درون کشورها و با وضع استانداردهای حسابداری ملی آغاز

پذیرش استانداردهای بین‌المللی
گزارشگری مالی بنا به دلایل
گوناگونی از اهمیت ویژه‌ای
برخوردار است

کاربرد استانداردهای بین‌المللی
در ایران از این نظر اهمیت دارد
که شرکت‌های ایرانی برای جذب
سرمایه خارجی تمایل دارند تا به بورس‌های
خارجی وارد شوند

شد، پس از آن با رشد بازارها و افزایش مبادلات بین‌المللی کالا، خدمات و سرمایه، موضوع همسانی گزارشگری حسابداری در سطح بین‌المللی نیز مطرح شد (رحمانی و علیپور، ۱۳۸۹).

اهمیت کاربرد استانداردهای بین‌المللی در ایران از این لحاظ است که شرکت‌های ایرانی برای جذب سرمایه خارجی تمایل به ورود به بورس‌های خارجی دارند، ملزم می‌شوند صورت‌های مالی خود را طبق استانداردهای بین‌المللی تهیه نمایند (رحمانی، ۱۳۸۸). از لحاظ اجرایی، به کارگیری استانداردهای بین‌المللی پیش نیاز ارتباط با بورس‌های بین‌المللی است و موجب می‌شود سرمایه‌گذاران با اعتماد بیشتری جذب شرکت‌های ایرانی شوند (باقریان، ۱۳۸۶). با وجود اهمیت به کارگیری استانداردهای بین‌المللی، براساس اطلاعات مندرج در وبگاه هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، ایران در هیچ‌یک از دوگروه کشورهایی قرار ندارد که استانداردهای بین‌المللی را پذیرفته یا در حال پذیرش است. اگرچه در تدوین استانداردهای ملی از برخی استانداردهای بین‌المللی استفاده کرده است، ولی این به مفهوم پذیرش رسمی استانداردهای بین‌المللی نیست (رحمانی، ۱۳۸۸). با وجود اینکه بسیاری از کشورها، موضع خود را در خصوص پذیرش یا عدم پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی معین کرده‌اند، در ایران برنامه‌ای مشخص برای به کارگیری استانداردهای بین‌المللی اعلام نشده است. با این حال، سازمان بورس و اوراق بهادار در صدد است هر چه زودتر

کاربرد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را عملیاتی کند. سازمان حسابرسی نیز گام‌های لازم در این رابطه برداشته است و تنها منتظر مصوبه مجمع عمومی سازمان است، طبق این مصوبه، شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس شامل شرکت‌های بورسی و فرا بورسی مکلفند از زمانی که سازمان بورس اعلام کند صورت‌های مالی خود را مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری تهیه کنند (ستایش و همکاران، ۱۳۹۳).

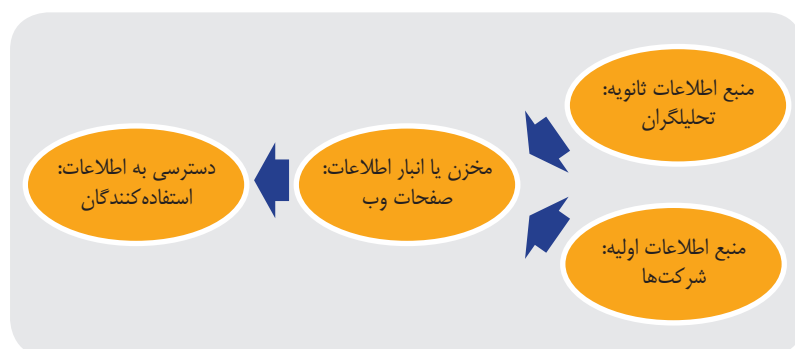
گزارشگری مالی تحت وب

روند پر شتاب دگرگونی‌های صورت‌گرفته در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات به ویژه اینترنت، کلیه ابعاد جوامع بشری را تحت تاثیر قرار داده به گونه‌ای که به عنوان نمونه در حوزه حسابداری، منجر به معرفی روش نوین و انقلابی برای گزارشگری مالی شده است. این روش گزارشگری مالی در عصر جدید گزارشگری مالی تحت وب گویند (پورزمانی و سنایی، ۱۳۹۰). از سال‌ها قبل کلیه چرخه حسابداری به جز گزارشگری به صورت الکترونیک انجام می‌شد. با این وجود، رشد فزاینده فناوری اطلاعات از قبیل پیدایش اینترنت و ابزارهای آن و استفاده از آنها در گزارشگری، از سال ۱۹۹۷ ساز و کار جدیدی را ایجاد کرده‌اند و گزارشگری

مالی را به سمت گزارشگری مالی به هنگام ۶ سوق داده‌اند. با ایجاد و گسترش سریع اینترنت، از تلفیق فناوری اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، پدیده‌ای نو به نام گزارشگری تحت وب پا به عرصه وجود گذاشت. منظور از گزارشگری مالی تحت وب استفاده از امکان مبادله اطلاعات مالی با طرف‌های ذی‌نفع از طریق اینترنت است (عرب مازاریزی، ۱۳۸۴). به عبارت دیگر، سیستم اطلاعات حسابداری شرکت با استفاده از فناوری اطلاعات و حسابداری تحت وب، زمینه‌ای را فراهم می‌آورد تا سیستم مالی یکپارچه شرکت به صورت مستقیم به اینترنت وصل شده و استفاده‌کنندگان اطلاعات حسابداری بدون هیچگونه محدودیت زمانی و مکانی در هر منطقه از جهان بتوانند به وب سایت شرکت‌ها مراجعه کرده و هر لحظه صورت‌های مالی را با آخرین تغییرات بر روی صفحات وب مشاهده نمایند.

شکل شماره یک خلاصه‌ای از فرآیند جریان اطلاعات در گزارشگری تحت وب را نشان می‌دهد.

ظهور وب تأمین‌کنندگان اطلاعات را قادر ساخته تا به آسانی و ارزانی اسناد الکترونیکی را برای کاربران اینترنت منتشر کنند. امروزه همه این واقعیت را پذیرفته‌اند که وب، کانال اصلی انتقال اطلاعات از فردی به فرد دیگر، از واحد تجاری

شکل شماره (۱): فرآیند جریان اطلاعات در گزارشگری مالی تحت وب (تهمینا، ۲۰۰۶)

به مشتری و از واحد تجاری به واحد تجاری دیگر است. از مزایای بکارگیری گزارشگری تحت وب می‌توان به، هزینه پایین انتشار، امکان ارائه اطلاعات به عموم ذینفعان، ارائه اطلاعات به موقع، افزایش تنوع ارائه اطلاعات، افزایش مقدار ارائه، رفع نیازمندی‌های بازار سرمایه بین‌المللی و افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات اشاره کرد. در گزارشگری مالی تحت وب، شرکت از شکل مشخصی استفاده می‌کند و همچنین رویه یکنواخت را برای گزارشگری تعریف می‌کند. پدیدار شدن وب باعث شده شرکت‌ها در راهبردهای افشا و انتشار اطلاعات خود تجدید نظر کنند زیرا وب نسبت به ابزارهای سنتی در نحوه نمایش و تنوع محتوای اطلاعات انعطاف‌پذیری بیشتری دارد (کرمر و همکاران، ۲۰۰۹).

بسیاری از تحقیقات بیان می‌کنند که موارد گزارشگری مالی اینترنتی در کشورهای با فناوری اطلاعات و ارتباطات و زیر ساخت‌ها و بورس اوراق بهادار توسعه یافته بسیار رایج است (میرمجریان و شهنشاهی، ۱۳۸۵). امروزه شرکت‌های زیادی درصددند تا اطلاعات مالی خود را با استفاده از اینترنت در عرصه وسیعتری منتشر کنند. آن‌ها همزمان از شبکه‌های درون شرکتی یا اینترنت‌ها نیز استفاده می‌کنند. با اتصال اینترنت‌ها به اینترنت و ایجاد وب سایت شرکت‌ها اطلاعات مالی را در اختیار ذینفعان قرار می‌دهند و کاربران اطلاعات مالی می‌توانند به آسانی و به موقع اطلاعات مورد نیاز را به دست آورند.

زبان گزارشگری

کسب و کار توسعه پذیر (XBRL)

این زبان، زبان گزارشگری اینترنتی و تحت شبکه جهانی وب بوده که در این زبان صورت‌های مالی واحدهای تجاری براساس اشکال خاصی تهیه و در اینترنت در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد،

این زبان در سرتا سر جهان مشترک بوده و امکان تغییر و پردازش اطلاعات نیز در آن میسر است. زبان گزارشگری کسب و کار توسعه توسعه‌پذیر، روند و شیوه‌ای جدید در گزارشگری مالی را ارائه می‌کند، هدف از بکارگیری این زبان جدید در بازار سرمایه، گزارشدهی یکسان صورت‌های مالی و کمک بیشتر به استفاده‌کنندگان از اطلاعات و صورت‌های مالی شرکت‌ها است. زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته مغایرتی با استانداردهای حسابداری ندارد و فرصتی را برای جهانی کردن و بین‌المللی شدن بازارهای سرمایه ایجاد کرده و زمینه را برای ورود شرکت‌ها به بازارهای بین‌المللی فراهم می‌سازد.

برخی معتقدند که استفاده از زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته، موجب یکنواخت شدن محتوای گزارش‌های مالی خواهد شد (ثقفی و همکاران، ۱۳۸۴). استفاده‌کنندگان اطلاعات تجاری، با استفاده از زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته نیازی به تبدیل اطلاعات تجاری از شکلی به شکل دیگر ندارند و این امر باعث افزایش سرعت گزارشگری می‌شود، اطلاعات و گزارش‌های قابل اتکا تر، کارآ تر و قابل دسترس خواهد شد و ارائه صورت‌های مالی در سطح بین‌المللی را تسهیل می‌بخشد (شیپوریان و احمدی، ۱۳۸۸). زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته، کاربردی از زبان کامپیوتری (XML) و خاص گزارشگری مالی تجاری است که در حرفه مالی می‌تواند برای ورود اطلاعات به سیستم، از سوی منتشرکننده مورد استفاده قرار گیرد، این راهکار به

شرکت‌ها این امکان را می‌دهد تا اطلاعات خود را به استفاده‌کنندگان به شکل استاندارد گزارش کنند. در حقیقت، به گفته بسیاری از صاحب‌نظران حرفه، زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته چند شکاف عمده در فرآیند جمع‌آوری، طبقه‌بندی و گزارش اطلاعات مالی را بین سیستم‌های تجاری حذف کرده و موجب بهبود فوق‌العاده‌ای در کیفیت اطلاعات می‌شود (میربلوک و انوشه، ۱۳۹۲). مأموریت زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته استاندارد کردن داده‌ها و به نوعی برچسب زدن و زبان کردن اطلاعات مالی است. هنگامی که اطلاعات، استاندارد شوند و در رایانه قرار گیرند امکان استفاده از این اطلاعات برای مقاصد مختلف امکان‌پذیر است. در آینده نزدیک همه به سوی زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته خواهند رفت زیرا نخست این امکان فراهم می‌شود که یک بار داده‌ها وارد شوند اما به دفعات استفاده شوند و همچنین زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته مزیت‌های دیگری چون افزایش دقت، فراهم آمدن امکان تحلیلگری بهتر و آسان‌تر، کاهش هزینه‌ها، افزایش سرعت و یکپارچه‌سازی اطلاعات در سطح جهانی را به دنبال دارد. هنر زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته این است که با استانداردسازی بین محتوا و متن یا زمینه هماهنگی ایجاد می‌کند. هنگامی که اطلاعات کدگذاری می‌شود و براساس استانداردهای بین‌المللی طبقه‌بندی می‌شود، این اطلاعات برای تمام دنیا قابل فهم و دسترس است و امکان حضور سرمایه‌گذاران خارجی را در بازار فراهم خواهد کرد. پیوستن به IFRS به عنوان پیش‌نیاز استقرار زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته مطرح است (پوریانسب و اسکندری، ۱۳۹۲). مانند استانداردهای حسابداری که مدیران مالی را هدایت می‌کند که چگونه معاملات تجاری را حسابداری و اطلاعات مالی را گزارش

XBRL زبان گزارشگری اینترنتی

و تحت شبکه جهانی وب است که

صورت‌های مالی واحدهای تجاری

را بر اساس اشکال خاصی تهیه و در اختیار

استفاده‌کنندگان قرار می‌دهد

SEC's Strategic Plan

2004-2009 Strategic Plan

United States
Securities and Exchange
Commission

2004-2009
Strategic Plan

Pg. 58: Accessibility and Usability of
Registrant Filings:

**The SEC will explore the use of
"tagged data" formats such as XBRL
for financial disclosure, streamline
forms and filing processes for
registrants, and improve the internal
processes and analytical tools used
by staff to review filings.**

شکل شماره (۲): استفاده از استاندارد زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته به عنوان یکی از بندهای اساسی در سند راهبردی. در اکتبر سال ۲۰۰۴ نیز کمیته بورس اروپا^۹ تصویب کرد که از سال ۲۰۰۵ استفاده از شکل استاندارد در انتشار گزارش های شرکت ها اجباری شود (باقریان کاسگری، ۱۳۸۶).

(احمدپور و همکاران، ۱۳۸۸). کشور ما راه زیادی در پیش دارد تا به استانداردهای جهانی این زبان برسد ولی سازمان بورس در این رابطه اقدامات مثبتی را انجام داده است. استفاده از زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته به عنوان ترجمه کننده صورت ها و گزارش های مالی بخشی از مسیر پذیرش و به کارگیری IFRS است و لازم است گام های زیرساختی و راهبردی با همگرایی و عزم راسخ بین نهادهای مؤثر حریفه، از جمله وزارت دارایی، سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت بورس ایران، سازمان حسابرسی و انجمن های حرفه ای برنامه ریزی شود تا تغییرات محتوایی لازم به منظور پذیرش این نظام گزارشگری کامل شود. در این راستا، سازمان بورس و اوراق بهادار به تازگی زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته را در سامانه کدال اجرایی کرده است که گام مهمی در راستای پذیرش IFRS در تمام شرکت ها است (میربلوک و انوشه، ۱۳۹۲). افراد حرفه ای کار می کنند باید با این ادبیات آشنا شوند زیرا سیستم های اطلاعات شرکت ها به سمت زبان گزارشگری کسب

استفاده از این استاندارد در بورس نزدیک از سال ۲۰۰۴ به صورت رسمی آغاز گردید (باقریان کاسگری، ۱۳۸۶). شایان ذکر است، در سند راهبردی توسعه بازار سرمایه ایالات متحده برای سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۹ استفاده از داده های استاندارد مانند زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته به عنوان یکی از بندهای اساسی در نظر گرفته شده است. اگر کشوری خود را با پیشرفت های فناوری وفق ندهد و به این موج شتابان و فراگیر نپیوندد، در آینده ای نه چندان دور، در رقابت بین المللی به حاشیه رانده خواهد شد و بسیاری از فرصت های کسب و کار را به سود دیگران از دست خواهد داد. بدین جهت کشورهای در حال توسعه از جمله ایران برای استفاده بهینه از فرصت های تازه ای که فناوری اطلاعات و ارتباطات در زمینه گزارشگری مالی پدید آورده است، با توجه به امکانات کشور از یک سو و برخی نقاط ضعف موجود در امر گزارشگری مالی و حرفه حسابداری از سوی دیگر باید تدابیری جدی بیندیشد و افق نگرش خود را فراتر از مرزهای شیوه های سنتی حسابداری و گزارشگری گسترش دهند

کنند، استانداردهای زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته نیز مدیران را هدایت می کنند که چگونه اطلاعات مالی را به صورت استاندارد و الکترونیکی گزارش کنند (کاپزولی، ۲۰۰۷). زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته ایجاد شد تا به عنوان استاندارد گزارشگری شرکت ها در اینترنت عمل نماید (برگرون، ۲۰۰۳، بورتیز و نو، ۲۰۰۳). زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته، رویکرد استاندارد جهانی است که تبادل اطلاعات کسب و کار و به خصوص گزارشگری مالی را در سراسر جهان متحول ساخته و پیاده سازی و پذیرش زبان گزارشگری کسب و کار توسعه پذیر، در سطح جهانی از سوی کشورهای مختلف به سرعت رو به افزایش است (پوریا نسب و اسکندری، ۱۳۹۲). به عنوان نمونه، در دسامبر ۲۰۰۲ در بورس نیویورک^۸ تصویب شد که از زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر برای انتشار اطلاعات استفاده شود و همچنین از این استاندارد برای دریافت گزارش های شرکت ها استفاده شود و انطباق با آن از سال ۲۰۰۵ الزامی می باشد.

و کار توسعه یافته و استفاده از فناوری های نوین می رود. پروژه زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته در بورس از سال ۱۳۸۶ شروع شده است. در سازمان، کارگروهی تشکیل شد با تخصص مالی و حسابداری و فناوری اطلاعات، یک سری کارها در مرحله شناخت انجام شد تا ادبیات زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته درک شود، از مشاور خارجی هم استفاده شده و سرانجام در فاز اول پروژه، خروجی های زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته برای شرکت های تولیدی نهایی شد که بخش عمده شرکت ها را تشکیل می دهد و از آبان ماه ۱۳۹۲ منتشر شد (رحمانی و همکاران، ۱۳۹۳). زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته اساس حرکت به سمت یکپارچه سازی و همگرایی است و توسعه و بکارگیری آن نیاز به عزم جدی گروه های مختلف تأثیرگذار و تأثیرپذیر در زنجیره گزارشگری مالی دارد.

حدود ۱۰۰ کشور دنیا این زبان را در بخش های مختلف پیاده سازی کرده اند، خوشبختانه ما دومین کشور در خاورمیانه هستیم که این فناوری را پیاده سازی کرده ایم (رحمانی و همکاران، ۱۳۹۳). اگر نخواهیم از جامعه جهانی عقب بمانیم رفتن به سمت زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته اجتناب ناپذیر است.

پیشنهادهای

اولین مطلب برای جذب سرمایه گذار برون مرزی، ارائه اطلاعات قابل فهم و در دسترس است، بنابراین وجود استانداردهای یکسان در گزارشگری مالی الزام آور می باشد. در این راستا تمام کشورهای دنیا به اجماع رسیده اند که از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی استفاده کنند. پیشنهاد می شود تا ایران نیز همانند بسیاری از کشورها، استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را بپذیرد چرا که این امر

موجب ورود سرمایه به کشور و در نتیجه بهبود وضعیت نظام اقتصادی و بازارهای مالی می شود از سوی دیگر، عدم پذیرش استانداردهای بین المللی می تواند مخاطرات جدی برای تجارت بین المللی، جذب سرمایه خارجی و افزایش ریسک کشور داشته باشد.

بکارگیری سیستم گزارشگری تحت وب و به طور خاص زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته برای یکپارچه سازی گزارشگری مالی برای همسان سازی حسابداری در سطح جهانی گامی ضروری می باشد. کشور ما برای استفاده بهینه از فرصت های تازه ای که فناوری اطلاعات و ارتباطات در زمینه گزارشگری مالی پدید آورده است، با توجه به امکانات کشور از یک سو و برخی نقاط ضعف موجود در امر گزارشگری مالی و حرفه حسابداری از سوی دیگر باید تدابیری جدی بیاندیشد و افق نگرش خود را فراتر از مرزهای شیوه های سنتی حسابداری و گزارشگری گسترش دهد. به منظور بهبود امر پیاده سازی زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته پیشنهاد می شود، گام های زیرساختی و راهبردی با همگرایی و عزم راسخ بین نهادهای مؤثر حرفه برداشته شود، افرادی که در حرفه کار می کنند از طریق آموزش با ادبیات زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته آشنا شوند و همچنین الزامی کردن استفاده از زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته برای شرکت ها و تشویق به همکاری و همراهی سازمان های تأثیرگذار و تأثیرپذیر مؤثر می باشد.

نتیجه گیری

با تند شدن آهنگ جهانی کسب و کار و ورود سرمایه گذاران به بازارهای بین المللی، نیاز به استانداردهای بین المللی حسابداری برای افزایش قابلیت مقایسه صورت های مالی افزایش یافته است. بین المللی شدن اقتصاد و ظهور سازمان ها و اتحادیه های

جهانی ایجاب می کند که تفاوت بین استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی از میان برداشته شود.

امروزه توسعه مجموعه ای از اصول و استانداردهای حسابداری جهان شمول امری ضروری است که مقایسه اطلاعات مالی مربوط به کشورهای مختلف را ممکن سازد، و دستیابی به سامانه یکپارچه گزارشگری مالی برای حضور در بازارهای بین المللی و جذب سرمایه های خارجی اجتناب ناپذیر است..

موج تازه و پر سرعت فناوری اطلاعات و ارتباطات سبب شده تا در حرفه حسابداری فضای تازه و اثربخش تری برای گزارشگری مالی فراهم شود. گزارشگری مالی تحت وب و به طور خاص زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته گامی مؤثر برای یکپارچه کردن گزارشگری مالی می باشد. این شیوه گزارشگری فرصتی برای جهانی کردن و بین المللی شدن بازارهای سرمایه ایجاد کرده و زمینه را برای ورود شرکت ها به بازارهای بین المللی فراهم می سازد.

منابع و مآخذ

- 1 احمدپور، احمد، باقریان، رقیه و باقریان، عباس، (۱۳۸۸). امکان‌سنجی بکارگیری زبان گزارشگری کسب و کار توسعه‌یافته در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه بورس اوراق بهادار، شماره ۶.
- 2 اسکات، ویلیام، (۱۳۸۸). تئوری حسابداری مالی، ترجمه پارسینان، علی، جلد دوم، انتشارات ترمه.
- 3 اسکندری، هدی، (۱۳۹۳). تئوری حسابداری، چاپ دوم، انتشارات مکتب ماهان، تهران.
- 3 باقریان کاسگری، عباس، (۱۳۸۶). بورس الکترونیک، استانداردها و شبکه‌های هوشمند نظارتی، ماهنامه بورس، شماره ۶۱، ۶۱-۴۰.
- 4 پورزمانی، زهرا و سنایی، فاطمه، (۱۳۹۰). تأثیر گزارشگری مالی اینترنتی بر قیمت سهام، فصلنامه علمی پژوهشی دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، سال ششم، شماره ۱۷.
- 5 پوریان‌سب، امیر و اسکندری، مجید، (۱۳۹۲). زبان گزارشگری کسب و کار توسعه‌یافته زبان یکپارچه اطلاعات مالی در فضای گسترده جهانی، فصلنامه بازار و سرمایه، شماره ۳۴ و ۳۵، ۴۸-۴۶.
- 6 ثقفی، علی، عرب مازار یزدی، محمد، باغومیان، رافیک، (۱۳۸۴). گزارشگری مالی در اینترنت و وضعیت آن در ایران، مجله مطالعات حسابداری، شماره ۱۱ و ۱۰، سال سوم، ۱۵۹-۱۲۷.
- 7 رحمانی، علی، (۱۳۸۸). بازار سرمایه، ضرورت اصلاح و بهبود فضای کسب و کار، فصلنامه پول و اقتصاد، شماره ۱.
- 8 رحمانی، علی و علیپور، شراره، (۱۳۸۹). موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در ایران، فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره ۲۷، ۹۹-۷۵.
- 9 رحمانی، علی، عبداللهی، علی، مداحی، آزاده، مهیمنی، محمد و نظری، رضا، (۱۳۹۲). میزگرد ضرورت بهبود گزارشگری مالی به کمک فناوری اطلاعات و زبان گزارشگری تجاری توسعه‌پذیر، فصلنامه حسابرسی، شماره ۶۸، ۴۲-۲۶.
- 10 ستایش، محمد حسین، محمدیان، محمد و مهتری، زینب، (۱۳۹۳). ایران بر سر دوراهی پذیرش یا عدم پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ماهنامه بورس، شماره ۱۱۱، ۷۷-۷۶.
- 11 شباهنگ، رضا، (۱۳۸۲). تئوری حسابداری، جلد دوم، سازمان حسابرسی، تهران.
- 12 شیپوریان، سعید و احمدی، محمدرضا، (۱۳۸۸). زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته ضرورتی برای حسابداری آینده گزارشگری مالی، فصلنامه حسابداری و مدیریت مالی، شماره ۱، ۵۶-۳۸.
- 13 عرب مازار یزدی، محمد، (۱۳۸۳). گزارشگری مالی در عصر تجارت الکترونیکی، مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات همایش گزارشگری مالی، تحولات پیش روی، انجمن حسابداران خبره ایران، ۹۷-۷۷.
- 14 عرب مازار یزدی، محمد، (۱۳۸۴). گزارشگری مالی تحت وب: چشم‌اندازی از آینده، ماهنامه انجمن حسابداران خبره ایران، حسابداری، شماره ۱۶۷.
- 15 فروغی، داریوش، (۱۳۸۸). استانداردهای جهانی حسابداری: چالش‌ها و فرصت‌ها، فصلنامه حسابداری رسمی، شماره ۸.
- 16 میربلوک، فرهاد و انوشه، مهدیه، (۱۳۹۲). جهانی شدن بورس تهران از جاده زبان گزارشگری کسب و کار توسعه یافته می‌گذرد، ماهنامه بورس، شماره ۱۰۴ و ۱۰۵، ۶۱-۶۰.
- 17 میرمجبریان، حمید و شهشانی، سید محمد حسین، (۱۳۸۵). کارایی تصمیم‌گیری در گزارشگری مالی در محیط شبکه گسترده جهانی، فصلنامه حسابرسی، شماره ۳۵.
- 18 Aitken, M.J. and M.A. Islam. (1984). Dispelling arguments against international accounting standards, International journal of accounting Education and Research, vol. 19 (2), p. 35-46.
- 19 Bergeron (2003). Essentials of XBRL. Financial reporting in the 21st century. Wiley, Hoboken, N.J.
- 20 Boritz, J. E And W. G No. (2003a). Business reporting with XML. XBRL (Extensible Business Reporting Language). The Internet Encyclopedia, John Wiley, New York.
- 21 Capozzoli E.A. (2007). "The impact of XBRL on the oil and gaz industry", oil IT journal.
- 22 Cormier D, Ledoux M. J, Magnan M. (2009). "The use of websites as a disclosure platform for corporate performance", International journal of Accounting Information Systems. 10. (1-24).
- 23 Patel, K and M. C, Carthy (2000). Digital Transformation. McGraw Hill, New York.
- 24 Samuels, J. M. and A.G. piper. (1985). International Accounting: A survey, Croom Helm (uk).
- 25 Stefano, Cascino, et al (2010). "Mandatory IFRS adoption and accounting comparability", Working paper, London School of Economics.
- 26 Tan, Lorena. (1996). The Singapore experience, Accountancy, vol. 118. Issue 1237, p. 68-69.
- 27 Tehmina, Khon, (2006). Financial Reporting Disclosure on the Internet: An International Perspective, Bcom, Melbourne University, mbus, (Accounting) Victoria university.
- 28 Walton, P. J., A. Haller and B. Reffournier (Eds). (2003). International Accounting, Thomson Business Press.
- 29 Weirich, T. R, Avery, G. G. and Anderson, H. R (1971). "International Accounting: Varying Definitions", International journal of Accounting Education and Research, PP (79-87).

پی‌نوشت‌ها

- 1- International Accounting Standards Board (IASB)
- 2- Fortune
- 3- Reporting Language Business Extensible (XBRL)
- 4- International Accounting Standards Committee (IASC)
- 5- International Financial Reporting Standards (IFRS)
- 6- On-Line Continuous Financial Reporting
- 7- Extended Markup Language (XML)
- 8- NYSE
- 9- European Stock Exchange Commission

* عضو هیئت علمی

** عضو هیئت علمی

*** دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری

موسسه آموزش عالی شاندیز